

เรื่อง : การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้านการบุกรุกที่มีผลกระทบ  
ต่อพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า บริเวณตำบลเนินเพิ่ม  
อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เขียน : นาย ศรศักดิ์ แก้วคำสอน

ที่ปรึกษา : อาจารย์ ประสิทธิ์ เมฆอรุณ

ประเภทสารนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์  
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2556

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีผลกระทบด้าน  
การบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า บริเวณตำบลเนินเพิ่ม อำเภอนครไทย จังหวัด  
พิษณุโลกในช่วงระยะเวลา 15 ปี โดยใช้ระบบรับรู้ระยะไกลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์โดย  
การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าขึ้นโดยการศึกษาเฉพาะในเขตตำบล  
เนินเพิ่ม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลกโดยมีพื้นที่ศึกษาประมาณ 103,511 ไร่ ซึ่งอยู่ในเข  
อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าและตำบลเนินเพิ่มในการศึกษานี้ได้นำข้อมูลภาพถ่าย  
ดาวเทียมLANDSAT 5 ปี พ.ศ.2537 (แปลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และภาพถ่ายทาง  
อากาศสีเชิงเลข ปี พ.ศ.2545และภาพถ่ายดาวเทียมไทยโชตปี พ.ศ.2553 เพื่อดูระยะในการ  
เปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าและพื้นที่บุกรุกโดยแบ่งเป็น3ระยะคือ ระยะปี พ.ศ.2537 ถึงปีพ.ศ.2545  
ถึงปีพ.ศ.2553 เป็นช่วงเวลา15ปีโดยจะนำพื้นที่บุกรุกในแต่ละปีมาเปรียบเทียบดูการเปลี่ยนแปลง  
ของพื้นที่บุกรุกว่ามีพื้นที่บุกรุกเพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปี “พื้นที่บุกรุกในปีที่ต้องการศึกษาคูณ100  
หารพื้นที่ศึกษาทั้งหมดจะได้พื้นที่ป่าที่เหลืออยู่ในแต่ละปีคิดเป็นกิโลเมตรเป็นกิโลเมตรที่ได้จากการ  
คำนวณหาพื้นที่ป่าในแต่ละปีมาเปรียบเทียบว่าในแต่ละปีมีปริมาณพื้นที่บุกรุกเพิ่มขึ้นหรือลดลง  
เท่าไรใน3ช่วงระยะเวลา” ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าในปีพ.ศ. 2537มีพื้นที่บุกรุก42,710ไร่คิดเป็นร้อยละ41.26ของพื้นที่  
ปีพ.ศ.2545 มีพื้นที่บุกรุก 9,94 2ไร่คิดเป็นร้อยละ 9.60 ของพื้นที่พ.ศ.2553พื้นที่บุกรุก4,297ไร่คิด  
เป็นร้อยละ 4.15 ของพื้นที่ จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปีพ.ศ.2537 ถึงปี พ.ศ.2553 พบว่ามีพื้นที่บุกรุก  
น้อยลงปริมาณป่าเพิ่มขึ้นในระหว่างปี พ.ศ.2537 ถึงปีพ.ศ.2545 มีปริมาณพื้นที่บุกรุกน้อยลงคิด  
เป็นร้อยละ31.66ของพื้นที่และระหว่างปีพ.ศ.2545ถึงปีพ.ศ.2553คิดเป็นร้อยละ5.45ของพื้นที่  
อธิบายได้ว่าใน3ช่วงระยะเวลาปีพ.ศ.2537ถึงปีพ.ศ.2545ถึงปีพ.ศ.2553 จะเห็นได้ว่าปริมาณการ

บุกรุกป่าอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าลดลงอย่างเห็นได้ชัด อ้างถึงในระหว่างในปี พ.ศ.2511 ถึงปี พ.ศ.2525 เทือกเขาหินร่องกล้านี้เคยเป็นฐานที่มั่นใหญ่ในการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นผลเกิด ปัญหาความมั่นคงทางการเมืองขึ้น จึงเกิดการบุกรุกแผ้วถางป่าบริเวณอุทยานแห่งชาติภูหินร่อง กล้าและเป็นสมรภูมिरบที่เกดสงครามทำให้สภาพป่าในเวลานั้นเสื่อมโทรมมากและหลังจาก 26 กรกฎาคม ปี พ.ศ 2527 ได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 48 ของประเทศจึงมีการกำหนด เขตพื้นที่อุทยานชัดเจนขึ้นเป็นผลทำให้ปริมาณพื้นที่บุกรุกลดน้อยลงในแต่ละปีจึงทำให้สภาพป่า สมบูรณ์ขึ้น



ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Copyright by Naresuan University

All rights reserved